

بر خورد دوگانه و تبعیض آمیز وزارت صنعت و

تجارت با پتروشیمی ها

در حالی ممنوعیت‌های سختگیرانه صادراتی بر علیه مجتمع‌های پتروشیمی در صنعت نفت اعمال می‌شود که کمیته ویژه پتروشیمی وزارت صنعت به راحتی مجوز صادرات محصولات پتروشیمی‌های زیرمجموعه این وزارتخانه را صادر می‌کند.

علیرغم مشکلات شدیدی که ممنوعیت صادرات محصولات پتروشیمی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و زیرمجموعه‌های آن یعنی سازمان توسعه تجارت و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان برای مجتمع‌های پتروشیمی ایجاد کرده است، به نظر می‌رسد این وزارتخانه در اعمال ممنوعیت‌های صادراتی دوگانه و با تبعیض برخورد می‌کند.بر اساس این گزارش به جز مجتمع‌های بزرگ پتروشیمی که با مدیریت صنعت نفت کشور ساخته شده‌اند و شرکت ملی پتروشیمی به عنوان بخش حاکمیتی صنعت پتروشیمی بر عملکرد آنها نظارت می‌کند، ۱۶ واحد کوچک و متوسط پتروشیمی نیز زیر مجموعه وزارت صنعت احداث شده‌اند و وزارت صنعت با این پتروشیمی‌ها متفاوت با پتروشیمی‌های متدگویان و یکی از پتروشیمی‌های تحت مدیریت وزارت صنعت اشاره کرد. این واحد پتروشیمی که در قم احداث شده است، محصول ۹۰درصد ساخته شده پت پتروشیمی تدگویان را گرفته و با تکمیل ۱۰درصد باقیمانده این محصول آن را با مجوز کمیته ویژه وزارت صنعت صادر می‌کنند.این در حالی است که پتروشیمی تدگویان خود محصول پت را به طور کامل تولید می‌کند اما با ممنوعیت صادرات این محصول مواجه است و به تازگی به خاطر عرضه ۱۰۰ تن کالا در بازار داخلی و خراج از بورس کالا ۶۰میلیارد تومان جریمه شده است. وزارت صنعت، معدن و تجارت در کارگروه ویژه پتروشیمی به شرکت‌های پتروشیمی زیرمجموعه خود مجوز صادرات می‌دهد و علاوه بر عدم صدور مجوز صادرات به پتروشیمی‌هایی مانند تدگویان، آنها را مکلف می‌کند به پتروشیمی‌های زیرمجموعه وزارت صنعت محصول نیمه ساخته بدهند. در حالی که ممنوعیت صادرات مشکلات شدیدی برای اغلب مجتمع‌های پتروشیمی ایجاد کرده و اعتراض جدی مسئولان شرکت ملی پتروشیمی و وزارت نفت را برانگیخته است.

دلایل واقعی اعمال ممنوعیت صادراتی و وی توجیه به راهکارهای کارشناسی

اگرچه دلیل رسمی اعمال سیاست ممنوعیت صادرات پتروشیمی حمایت از صنایع تکمیلی و پایین‌دستی پتروشیمی اعلام شده‌است اما مشکلاتی چون سوءاستفاده از نرخ تسعیر ارز در پتروشیمی‌ها و نگهداشتن ارز حاصل از صادرات در خارج از کشور و بازنگرداندن آن به داخل نیز در این تصمیم بی‌تاثیر نبوده‌اند. این در حالی است که برای حل همه مشکلات یاد شده راهکارهای کارشناسی قابل اتکایی وجود دارد و باید در قالب یک مدالیته ارزی عملیاتی شود. از جمله این راهکارها می‌توان به دریافت کمره مالیاتی خوراک محصولات صادراتی از سوی وزارت نفت، محاسبه نرخ خوراک بر اساس ارز مبادلاتی یا آزاد و در نهایت افزایش و منطقی کردن نرخ خوراک گاز اشاره کرد.

پیشنهاد نفتی‌ها درباره تمرکز مدیریت تولید و تجارت

پتروشیمی

از سوی دیگر مسئولان وزارت نفت معتقدند با تمرکز مدیریت صنعت پتروشیمی در وزارت نفت و کمیسیون انرژی مجلس بخش بزرگی از این مشکلات با تکیه بر تامین خوراک قابل مدیریت کردن است، در حالی که در شرایط فعلی، پتروشیمی‌ها خوراک را از وزارت نفت می‌گیرند اما مجوز صادرات آنها بر عهده وزارت صنعت است. مسئولان وزارت نفت معتقدند وزارت نفت می‌تواند به اندازه ارز صادراتی وارد شده به اتاق مبادلات به پتروشیمی‌ها خوراک بدهد و اگر پتروشیمی‌ها ارز خود را از طریق قانونی وارد کشور نکنند، وزارت نفت می‌تواند تجارت محصولات پتروشیمی را از آنها بگیرد به این معنا که بازاریابی و تعیین قیمت فروش بر عهده خود پتروشیمی‌ها قرار می‌گیرد اما طرف قرارداد صادرات وزارت نفت یا NPCC باشد و با دریافت پول خراج از کشور معادل ریالی آن را در داخل تحویل پتروشیمی‌ها بدهد.

باز شدن پرونده تخلف کمیته پتروشیمی وزارت صنعت در نهادهای نظارتی

مسئولان صنعت پتروشیمی می‌گویند کمیته ویژه وزارت صنعت که قرار بود هماهنگ‌کننده دستگاه‌های مختلف باشد عملا به اختیاردار و تصمیم‌گیر این صنعت تبدیل شده است و تصمیمات غیرکارشناسی آن به شدت تولید و صادرات بزرگترین قلم صادرات غیر نفتی کشور را با چالش مواجه کرده است.بر خلاف ادعاهای موجود در این زمینه، کارگروه ویژه پتروشیمی وزارت صنعت، معدن و تجارت هیچ مجوزی از ستاد تألیف ویژه اقتصادی ندارد و نهاد مجوزی با‌الضامی ۳ وزیر اقتصادی، اجازه تشکیل کارگروهی برای هماهنگی درباره صادرات محصولات پتروشیمی را به وزارت صنعت داده شده است.بر این اساس به نظر می‌رسد اغلب اقدامات و تصمیم‌گیری‌های این کمیته از پشت‌پرده قانونی برخوردار نبوده و می‌تواند مورد تعقیب قرار بگیرد. چنانکه کمیته می‌شود در یکی از نهادهای نظارتی پرونده‌ای درباره ممنوعیت صادرات به عنوان تخلف تشکیل شده است. حال سؤال اینجاست که گمرک چطور زیر بار این تخلف رفته است. به عبارتی دیگر ۳ معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت یعنی دودانگه، مفتح و صالحی نیا راسا درباره ممنوعیت صادرات بر خلاف نص صریح قانون برنامه و دیگر قوانین از جمله قوانین مربوط به مناطق ویژه اقتصادی تصمیم‌گیری کرده‌اند.

گزارش از علی فروزنده

پرتیراژترین نشریه تخصصی صنعت نفت ایران

به زودی و با بهره برداری از طرح‌های جدید توسعه ای؛

ظرفیت نصب شده صنعت پتروشیمی به ۶۰ میلیون تن می‌رسد

لیتر بنزین و گازوییل از سوی مجتمع‌های پتروشیمی تولید شده است و افزون بر تولید سایر فرآورده های پتروشیمی در زمینه تامین سوخت مورد نیاز کشور نیز گام های بلندی برداشته ایم. معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی افزود: همگام با تکمیل زنجیره ارزش صنایع تکمیلی، دسترسی راحت تری به مواد اولیه پیدا کرده ایم و امروز نقش صنعت پتروشیمی ایران در سطح منطقه و جهان پررنگ تر از گذشته است. وی ادامه داد: صنعت پتروشیمی ایران تحریم های اعمال شده علیه خود را بی اثر گذاشته و صادرات به حدود ۶۰ کشور جهان نمایانگر اقتدار صنعت پتروشیمی ایران است. بیات گفت: در حال مذاکره با برخی کشورهای خارجی برای صادرات محصولات جدید هستیم که پس از رفع نیاز کامل کشور اقدام به صادرات کنیم. وی با انتقاد از برخی محدودیت های ایجاد شده در زمینه صادرات محصولات پتروشیمی گفت: صادرات محصولات پتروشیمی ایران سبب ارزآوری و رونق اقتصادی کشور می‌شود و هر گونه جلوگیری از روند طبیعی صادرات، چالش‌هایی را برای صنعت پتروشیمی ایران به همراه خواهد داشت. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی افزود: بسیاری از کشورهای خارجی تقاضاهای خود را برای خرید محصولات پتروشیمی ایران ارائه کرده‌اند و متأسفانه به علت تکالیف و دستورالعمل‌های موجود، توان صادراتی ما با مشکلاتی رو به رو شده است که

دانش نفت؛معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی گفت: ظرفیت تولید نصب شده صنعت پتروشیمی با بهره‌برداری از چند طرح مهر ماندگار تا پایان کار دولت دهم به ۶۰ میلیون تن خواهد رسید.

عبدالحسین بیات در سومین جشنواره جایزه تعالی پتروشیمی اظهار کرد: در آستانه ۵۰ سالگی صنعت پتروشیمی ایران، با تلاش متخصصان و کارشناسان این صنعت به زودی ظرفیت نصب شده صنعت پتروشیمی به ۶۰میلیون تن خواهد رسید. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران افزود: امروز صنعت پتروشیمی یکی از ستوانه های تأثیرگذار در اقتصاد ایران است و این صنعت موفق شده است سهم عمده‌ای از صادرات غیر نفتی را به خود اختصاص دهد. وی افزود: تا کنون بیش از ۵میلیارد

■ ■ ■

کمیته تخصصی وزارت صنعت قرار بود هماهنگ کننده باشد نه اختیاردار پتروشیمی

دانش نفت؛رئیس دفتر توسعه صنایع تکمیلی شرکت ملی پتروشیمی با انتقاد از مصوبات کمیته تخصصی پتروشیمی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: این کمیته قرار بود یک کمیته مشورتی و هماهنگ‌کننده باشد، اما در عمل به اختیاردار پتروشیمی تبدیل شد.

محمد زیار اظهار داشت: بر اساس مصوبه کارگروه تنظیم بازار وظیفه تعیین قیمت در بورس بر عهده خود بورس است و بورس در این مورد از شرکت ملی پتروشیمی مشورت می‌گیرد.وی افزود: ما به بورس درباره تعیین قیمت پایه محصولات پتروشیمی پیشنهاد می‌دهیم و بورس در پذیرفتن یا نپذیرفتن آن آزاد است.رئیس دفتر توسعه صنایع تکمیلی شرکت ملی پتروشیمی اضافه کرد: ما تلاش می‌کنیم اگر قیمت‌های بین‌المللی تلورانس زیادی نداشته باشد، قیمت داخل را ثابت نگه داریم و نظر ما این است قیمت‌ها تا جای ممکن هر هفته در بازار تغییر نکند اما اگر دامنه تغییرات زیاد باشد، نظر ما اعمال این تغییرات قیمت‌ها در بورس است که طبعاً آن را تنها پیشنهاد می‌دهیم.

تصمیم شرکت ملی پتروشیمی برای پایان حرف و حدیث‌ها

وی در پاسخ به پرسشی درباره تضاد این کار با ساز و کارهای بورس کالا گفت: بورس این مسئله را با ساز و کارهای خود تطبیق داده است، چون حتی اگر همان قیمت‌های پیشنهادی ما را بپذیرد باز هم آن را به صاحب کالا ارائه می‌دهد و در نهایت صاحب کالا است که درباره قیمت پایه تصمیم می‌گیرد. زیار تصریح کرد: شاید یکی از دلایلی که به سراغ بخش

■ ■ ■

حاکمیتی صنعت پتروشیمی برای مشاوره آمده‌اند آن است که نظر شرکت ملی پتروشیمی معمولاً مورد وفاق اغلب عرضه‌کنندگان بوده است. وی افزود: بازرگانی پتروشیمی نیز به‌عنوان بزرگترین عرضه‌کننده محصولات پتروشیمی در بورس کالا تاکنون قیمت‌های پیشنهادی شرکت ملی پتروشیمی به‌عنوان قیمت‌های پایه را پذیرفته است. وی در پاسخ به پرسشی درباره دستکاری قیمت‌های محصولات پتروشیمی در بورس کالا در ماه‌های گذشته گفت: برای کاهش یافتن حرف و حدیث‌هایی مانند این بورس از شرکت ملی پتروشیمی مشورت می‌گیرند. رئیس دفتر توسعه صنایع تکمیلی شرکت ملی پتروشیمی تأکید کرد: در حال حاضر کار با هماهنگی عرضه‌کننده از یک طرف، شرکت ملی پتروشیمی به‌عنوان مشاور از طرف دیگر و بورس کالا پیش می‌رود که آرامش نسبی را در بازار حاکم کرده است.

لیست مشکلات ناشی از تصمیمات کمیته پتروشیمی وزارت صنعت

وی در ادامه درباره مشکلات ناشی از مصوبه ممنوعیت صادرات اظهار داشت: کمیته تخصصی پتروشیمی که قرار بود به صورت آزمایشی کار کند، نقاط ضعف بسیار زیادی دارد و در نهایت کار به این مسئله انجامید که اگر چه در داخل عرضه کافی داشتیم اما صادرات و درآمد ارزی کشور محدود شد و کمیته نتیجه مناسبی نگرفت. زیار تأکید کرد: نقطه ضعف روش کمیته پتروشیمی یعنی ممنوعیت صادرات، محدود شدنی نیست. درآمد‌های ارزی کشور و تهدید بازارهای صادراتی ایران بود. وی تصریح کرد:

■ ■ ■

۱۱ قلم کالای صنعت پتروشیمی بومی سازی شد

شرکت اسپیک با بیان این که ۱۱ دستاورد ارزشمند مورد اشاره در نمایشگاه جانبی همایش تعالی پتروشیمی به نمایش گذاشته خواهد شد. گفت: شرکت های سازنده ایرانی با تولید کالاهای با کیفیت و استاندارد می‌توانند در بازارهای منطقه ای و جهانی نیز حضوری پررنگ داشته و افزون بر تامین نیاز داخل، در زمینه صادرات نیز فعال باشند. چندی پیش مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی از دستیابی پژوهشگران این صنعت به ۲۸ دانش فنی مورد نیاز صنعت پتروشیمی خیر داد. مهندس عبدالحسین بیات گفته بود: دانش های فنی کسب شده از سوی پژوهشگران صنعت پتروشیمی در حوزه های فرآیندی، کاتالیستی، مواد شیمیایی و فناوری های نوین بوده که برای دستیابی به آنها از سال ۸۸ تا امروز تلاش های بسیاری شده است. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با تأکید بر این که دانش های فنی بومی

صنعت پتروشیمی نیاز داریم.

دوشنبه ۲۱ اسفند ماه ۱۳۹۱-شماره ۳۶۷

پتروشیمی

آیا پتروشیمی ایران توان مقابله با

تحریم های جهانی را دارد؟

عبدالرسول دشتی، کارشناس امور بین الملل پتروشیمی قسمت اول

مخاطبین این سوال علاوه بر مسئولین ارشد کشور می‌توانند تمامی کارشناسان، صاحب نظران و مدیران و مسئولین حال حاضر و گذشته این صنعت باشند. همچنین سرمایه‌گذاران است.وی با تأکید بر قطع تمامش محدودیت‌های بین‌المللی اعمال شده علیه

کشورمان با اعتقاد به پتانسیل و سودآوری بالقوه موجود در این صنعت، سرمایه‌های خود را در جهت توسعه آن به کار می‌گیرند.واقعیت این است که اکثریت مطلق این افراد به ویژه در ملاقات‌های حضوری در پاسخ به این سوال اعتقاد راسخی به توانائی توسعه پتروشیمی داشته می‌گویند حتی در این شرایط نیز امکان اجرای برنامه‌های توسعه ای پتروشیمی وجود دارد. البته آنچه از اظهار نظر‌های آنان دریافت می‌شود این است که باید به نسبت شرایط موجود در هر دوره راهکارها و برنامه ریزی های پیش بینی شده را تعدیل یا اصلاح نمود.اینکه عمده محدودیت‌های بین‌المللی اعمال شده از سوی آمریکا می‌گویند حتی در این شرایط نیز امکان اجرای برنامه‌های توسعه ای پتروشیمی وجود دارد. البته آنچه از اظهار نظر‌های آنان دریافت می‌شود این است که باید به نسبت شرایط موجود در هر دوره راهکارها و برنامه ریزی های پیش بینی شده را تعدیل یا اصلاح نمود.اینکه عمده محدودیت‌های بین‌المللی اعمال شده از سوی آمریکا می‌گویند حتی در این شرایط نیز امکان اجرای برنامه‌های توسعه ای پتروشیمی وجود دارد. البته آنچه از اظهار نظر‌های آنان دریافت می‌شود این است که باید به نسبت شرایط موجود در هر دوره راهکارها و برنامه ریزی های پیش بینی شده را تعدیل یا اصلاح نمود.اینکه عمده محدودیت‌های بین‌المللی اعمال شده از سوی آمریکا می‌گویند حتی در این شرایط نیز امکان اجرای برنامه‌های توسعه ای پتروشیمی وجود دارد. البته آنچه از اظهار نظر‌های آنان دریافت می‌شود این است که باید به نسبت شرایط موجود در هر دوره راهکارها و برنامه ریزی های پیش بینی شده را تعدیل یا اصلاح نمود.اینکه عمده محدودیت‌های بین‌المللی اعمال شده از سوی آمریکا می‌گویند حتی در این شرایط نیز امکان اجرای برنامه‌های توسعه ای پتروشیمی وجود دارد. البته آنچه از اظهار نظر‌های آنان دریافت می‌شود این است که باید به نسبت شرایط موجود در هر دوره راهکارها و برنامه ریزی های

■ ■ ■

میکمته تخصصی وزارت صنعت قرار بود هماهنگ کننده باشد نه اختیاردار پتروشیمی

یک رأی داشت عملا به نظر و خواست وزارت صنعت منجر می‌شد. رئیس دفتر صنایع پایین‌دستی پتروشیمی اظهار داشت: در این کمیته دو عضو از وزارت صنعت، معدن و تجارت، دو عضو تشکل‌های مصرف‌کننده محصولات پتروشیمی، یک عضو ملی پتروشیمی، یک عضو بورس و یک عضو نیز از تشکل بالادستی صنعت پتروشیمی حضور دارند. وی افزود: قرار بود با اجماع و هماهنگی و استفاده از ظرفیت‌های همه دستگاه‌ها و سازمان‌ها به حل مشکلات صنعت پتروشیمی کمک شود و اگر حل مشکل از حیظه دستگاه‌های حاضر در کمیته خراج بود به عنوان بازوی مشورتی، پیشنهادی را به کارگروه اصلی تنظیم بازار ارائه کنند اما در عمل این کمیته مشورتی تبدیل به اختیاردار صادرات و تولید محصولات پتروشیمی شد که نتیجه آن انباشت محصولات پتروشیمی در مجتمع‌ها و ضرر به صادرات کشور شد.

■ ■ ■

ادامه دارد...